

Qophii

Seensaa:

Koorinyaa fi saalaa hubachuu

Mateeriyaalii 1: gahe fi itt
gaafatamuamma sadarkaa maatii (House

Mateeriyaalii 2: Gahee dhiiraa fi
dubartootaa sadarkaa maatii qaban

Mateeriyaalii 3: Tarkaanfii
too'annaa qabeenyaa fi dhaqabamummaa

Mateeriyaalii 4: Karooraa gochaa
koorinyaa hojjachuu

Maanuwaalii Leenjii Hubannoo Koorniyaa fooyyessu

**(Ethio-SHEP)=Pirojektii Qonna gabaa beeksisuun Qonnaan Bulaa Kurduraa fi
muduraa Omishan aangessuu/ga'eessuu (Ethio-SHEP)**

Qabiyyee

Propozaala sagantaa Leenjii	3
1. Qophii.....	4
2. Seensaa	5
2.1. Tarkaanfii 1. Koorinyaa fi saalaa hubachuu	5
3. Mateeriyaalii 1: xiinxaala koorinyaa.....	7
3.1. Tarkaanfii 2: gahe fi itt gaafatamuamma sadarkaa maatii (House hold)	7
4. Mateeriyaalii xiixallii koorinyaa.....	9
4.1. Tarkaanfii 3. Gahee dhiiraa fi dubartootaa sadarkaa maatii qaban hubachuu fi yeroo isaan hojii irratti fixaan beekuu.	9
5. Mateeriyaalii xiinxaala koorinyaa 3	11
5.1. Tarkaanfii too'annaa qabeenyaa fi dhaqabamummaa	11
6. Seena dhimma koorinyaatiin walqabatu.....	13
7. Waliga'hii waliigalaa guyyaa 1	14
7.1 Tarkaanfii 5 walga'hii waliigalaa.....	14
8. Maateeriyaalii xiinxaalaa koorinyaa 4.....	15
8.2. Tarkaanfii 6. karooraa gochaa koorinyaa hojjachuu.	15

Propozaala sagantaa Leenjii

Guyyaa 1

Sa'aa	Hojiilee
3:00 – 3:30	Dhimma Koorniyaa fi Saalaa hubachuu
3:30 – 4:15	Mateeriyaalii 1: Gahee fi itti gaafatamummaa
4:15 – 4:45	Mateeriyaalii 2: Kalaandara hojii guyyaa
4:45 – 5:15	Mateeriyaalii 3: Qabeenya
5:15 – 5:30	Gudunfaa Marii

Guyyaa 2

Sa'aa	Gochoota
3:00 – 4:15	Mateeriyaalii 4: karoora gocha koorinyaa qopheessuu

1. Qophii

Qophii

Guyyaa 1

Guyyaa 2

Qabxiilee armaan gadii mirkaneeffachuu:

- Osoo leenjii koorniyaa hin jalqabbiin dura, qonnaan bulootni xiyyeeffannaa hunduu akka leenjii koorniyaa irratti hirmaatan beeksisuu
- Dhiiraa fi dubaartiin leenjii irratti hirmaachuu isaani mirkaneeffachuu.
- Yommuu mariin garee gaggeessan dhiirrii fi dubaartiin iddoo tokko taa'uu isaanii mirkaneeffachuu. Yoo iddo tokko taa'aan yaadaa isaanii karaa bilisisa ta'een waljijjiiruu ni danda'uu.

Haala mijeessitoonni (ogeessi koorniyaa fi Hojjatan Misoomaa) qonnaan bulaan akka hirmaanna ho'aa taasisu kakaasuu.

- Qonnan bulaan waan hirmaatoonni hojjachaa jiranii fi kaayyoon isaa maal akka ta'e akka hubatan hordofaa jirachuu isaanii mirkaneeffachuu.
- Dhiirrii fi dubartii barbaachiisummaa fi itti gaafatamummaa bay'ina hojii jiru addan qoddachuun qabsiisuu.
- Erga huba nnoon dabale
 - Dhiirrii hojii ulfaataa dubarti irraa jiru ni hubatu,hojii qonnaatiif qofaa osoo hin taanee maatii isaanillee ni gargaaru.Erga hubannoon dabalee warrii dhiiraa hadha warraa isaanii ni deeggaruu. kanaafuu dubaartoonni hojii alatiinis irra caalaa isaanii bu'a qabeessaa ta'u danda'u.
 - Dubartiin yeroo gahaa hojii qonnaatiif waan kennaniif galii mana isaanii ni dabaluu.

Qonnan bulaan tokko tokko marii irratti karaa ho'a ta 'en hirmaachuu dhabuun waan baratama ta'edha. Dhimma kanaaf haala mijeessitoonni filannoo isaanii ni gaafatu.

2. Seensaa

2.1. Tarkaanfii 1. Koorinyaa fi saalaa hubachuu

Kaayyoo

Garaagarummaa saalaa fi koorinyaa hubachuu.

Saa'aa

Daqiiqaa 30

Meeshaa

Filiippi chaarti, saarartuu, Maarkaaraa

2.2. Adeemsa Raawwiii

Adeemsa	Hojiilee
Tarkaanfii 1 Tarkaanfii 1	Miseensootaa fi keessuummoonni hadha waarraa leenjii hubannoo umuu koorinyaa irratti argamaaniif бага nagaayaan dhuftan
Tarkaanfii 2	Hirmaattotni kanaan duraa dhimma koorniyaa dhagayuu isaanii gaafachuu.
Tarkaanfii 3	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kana dura namnii kamiyyu yoo dhagayee jiraate kallatti dhumaan gara sadarkaa 4 deemuu ➤ Yoo namni kamiyyuu dhagayee jirate hima itti annee jiru tokko tokkon dubbisuufi ➤ Himni tokko akkuma duubbifameen hirmaatoota gaafachuu.kan waa'ee saalaa yaade dafee dura harka baasa .itti aansee kan waa'ee koorinyaa hubatee harka baasa <p>Bayyinaa namootaa saalaa jedhanii fi namoota koorinyaa jedhanii yaada isaanii filipiichaartii irratti barreessu..</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Haaluma walfakkaatuun hanga himni (6) armaan gadi xumuramutti itti fufu. <ol style="list-style-type: none"> 1. Dubartoonni ni da'u dhiirrii immo hin da'an (saalaa) 2. Dhiirri dubartii caalaa jajjaboodha. Dubartoonni garuu lallafootaa (koorinyaa) 3. Dubartoonni ni hoosisuu.Dhiirrii da'imaannan xunxxoon ni hoosiisuu.(saalaa) 4. Dubartoonni mana isaanii qabanii deemuuf itti gaafatamummaa ni qabu.(koorinyaa) 5. Dhiirrii Hojjate mallaqa argate maatii isaa deeggaruu (koorinyaa) 6. Dubartoonni addababaayitti bahaanii hin hasawaan (kooriyaa) <p>Himni 6 akkuma xumurameen deebiwwaan kennaman tokkon tokko</p>

	isaanii sirri fi sirri ta'u dhabuu isaanii mirkaneeffachuu.
Tarkaanfii 4	Saalli uumama fi waliigala waan ta'eef yeroo keessaa jijjiruun hin danda'amu garu koorinyaan hawasa fi aadaawaan of keessa waan qabuuf jijjiramuu ni danda'a.
Tarkaanfii 5	Hirmaatoonni erga tokko tokkon gargarummaa saalaa fi koorinyaa jidduu jiru hubatanii boodaa duubatti deebi'un himootaa armaan olii hirmaatoota saalaa ykn koorinyaa jedhanii gaafachuu.
Tarkaanfii 6	Hawasa keessaa hojiin dhiiraa qofaan hojjatamaan yoo jiraatee garee gaafachuu.garu yeroo ammaa kan dhiiraa fi dubartootaan ka hojjataman ykn kan dubartootaa qofaan hojjatamaan, garu yeroo ammaa kan dhiiraa fi dubartootaan hojjatamaan .koorinyaa jijjiramuu kan danda'uu ta'u hirmaatootaan mirkaneessuu.

Checkpoints

- Farmers understand difference between sex and gender
- Sex cannot be changed.
- But gender changes over time

3. Mateeriyaalii 1: xiinxala koorinyaa

Gahee fi itti gaafatamummaa

3.1. Tarkaanfii 2: gahe fi itt gaafatamuamma sadarkaa maatii (House hold)

Kaayyoo

Gahee fi itti gaafatamummaa dubartootaa fi dhiiraa sadarkaa maatii (House Hold)

yeroo

Daqiiqaa 45

Mateeriyaalii

Filipii chaartii, waraqata saraartuu,maarkaar

3.2. Adeemsa raawwii

Adeemsa	Hojiilee																																							
Tarkaanfii 1	Gabate hormaataa fi wal hormaataa kan hirmaattoonni hundi ilaaluu danda’an kaasuu.																																							
Tarkaanfii 2	“Gahee hormaataa” irratti xiyyeeffachu, Omiishaa Kudraa fi Mudraa bayyee barbaachiisaa ta’e omiishaamuu fi Gandaa itti gurguraamuu garee gaafachuu, sana boodaa marii gaggeessuun omiishaa bayyee barbaachiisaa ta’e tokko filachuun																																							
Tarkaanfii 3	<p>Hojiilee 8-10 tarraa’an kan akka omiishuu,gabaayaatti dhiyeessu,to’annaa qabeenyaa filatamaniin gaggeessu garee gaafachuun tokkon tokko koolamaanii irratti hojilee barreessu.hojiileen dhuma lamaan omiishaa gabaayaatti dhiyeessuu fi too’aanna galii omiishaa filatama irra argameedha.</p> <p style="text-align: center;">Gabate gahee hoormaata</p> <table border="1" data-bbox="416 1305 1230 1798"> <thead> <tr> <th>Lakkofsaa</th> <th>Hojiilee</th> <th>Dhiiraa</th> <th>Dubaartootaa</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Madappii sanyii hojjachuu</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Sanyii kudraa fi mudraa facaasuu</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>3</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>4</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>5</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>6</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>Gabaayaa</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>Galii too’achuu</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>				Lakkofsaa	Hojiilee	Dhiiraa	Dubaartootaa	1	Madappii sanyii hojjachuu			2	Sanyii kudraa fi mudraa facaasuu			3				4				5				6				7	Gabaayaa			8	Galii too’achuu		
Lakkofsaa	Hojiilee	Dhiiraa	Dubaartootaa																																					
1	Madappii sanyii hojjachuu																																							
2	Sanyii kudraa fi mudraa facaasuu																																							
3																																								
4																																								
5																																								
6																																								
7	Gabaayaa																																							
8	Galii too’achuu																																							
Tarkaanfii 4	Gahee wal hormaataa ibasuu , hojiiwwaan tarreeffamaan hojii ijoo sadarka maatii ta’u gareesf ibsuu.																																							
Tarkaanfii 5	Hirmaatootaa dhiiraa fi dubartootaa gareen addan qooduun tokkon tokko gareetiif meeshaalee gahee hormaataa fi wal hoormaataa kenuu. Shaakaalaaf haala mijeessuun tokkon tokko garee																																							

Koolaamiin dhuma lamaan irratti kan guutamuu kamtuu miidhaan gabayaatii ,kamtuu immoo too’anna qabeenyaat kan jedhu irratti mari’achuu.

	keessaa nama gafachuu.																																																																								
Tarkaanfii 6	<p>Tokkon tokko haala mijeessaa gaafachuun hojii kamtu dhiiraa yookaan dubartootaan akka hojjatamuu. Yoo lamaniinu hojjataman yeroo lama koolamanii gudda hirmaatoota irratti mallattoo godhu.yoo walqixaa kan hirmaatan ta'e , tokko tokkon isaa yeroo tokko koolaamii irratti mallattoo godhuu. Yoo homtuu hin hirmaatiin koolaamii hojiilee kam irrattu mallattoon hin godhamuu</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th colspan="3" style="text-align: center;">Gahee Hoormaataa</th> <th colspan="3" style="text-align: center;">Gahee wal Hoormataa</th> </tr> <tr> <th>Hojiilee</th> <th>Dhiiraa</th> <th>Dubartootaa</th> <th>hojiilee</th> <th>dhiiraa</th> <th>Dubartootaa</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Madapii sanyii qopheessu</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Galte bituu</td> <td></td> <td></td> <td>Bilcheessu</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Bishaan obaasuu</td> <td></td> <td></td> <td>dhiquu</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Geejibsiisuu</td> <td></td> <td></td> <td>Bishaan waraabuu</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Araamuu</td> <td></td> <td></td> <td>Qoraan guuruu</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Xaa'oo itti kennu</td> <td></td> <td></td> <td>Daa'immaan kununsuu</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Walitti qabuu gabaayaa</td> <td></td> <td></td> <td>Dhibamaa kununusuu</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Galii too'achuu.</td> <td></td> <td></td> <td>Daakuu</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>Mana Ijaaruu/ suphuu/</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>Nageenyummaa</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: center; background-color: #e67e22; color: white; padding: 5px; margin-top: 10px;">Ask the group who is responsible for the activity every day. Don't tick if they do it only occasionally.</p>	Gahee Hoormaataa			Gahee wal Hoormataa			Hojiilee	Dhiiraa	Dubartootaa	hojiilee	dhiiraa	Dubartootaa	Madapii sanyii qopheessu						Galte bituu			Bilcheessu			Bishaan obaasuu			dhiquu			Geejibsiisuu			Bishaan waraabuu			Araamuu			Qoraan guuruu			Xaa'oo itti kennu			Daa'immaan kununsuu			Walitti qabuu gabaayaa			Dhibamaa kununusuu			Galii too'achuu.			Daakuu						Mana Ijaaruu/ suphuu/						Nageenyummaa		
Gahee Hoormaataa			Gahee wal Hoormataa																																																																						
Hojiilee	Dhiiraa	Dubartootaa	hojiilee	dhiiraa	Dubartootaa																																																																				
Madapii sanyii qopheessu																																																																									
Galte bituu			Bilcheessu																																																																						
Bishaan obaasuu			dhiquu																																																																						
Geejibsiisuu			Bishaan waraabuu																																																																						
Araamuu			Qoraan guuruu																																																																						
Xaa'oo itti kennu			Daa'immaan kununsuu																																																																						
Walitti qabuu gabaayaa			Dhibamaa kununusuu																																																																						
Galii too'achuu.			Daakuu																																																																						
			Mana Ijaaruu/ suphuu/																																																																						
			Nageenyummaa																																																																						
Tarkaanfii 7	Iddoo walga'iitti deebi'uun .dhimmoota tokkon tokko gareen qopheesse madaluu fi irrattii mari'achuun hojii omiishitummaa dhiiraa fi dubartootaa akkamitti akka qoodamuu ilaaluu.																																																																								

Qabxiilee mirkaneeffannaa

Dubartoonni haala cimaa ta'een hojii omiishitummaatti ni hirmaatuu. Hojii gurgurtaa fi qabeenyaa too irratti'achuu irratti hirmaannan isaanii gadi aanaadha. kun Dubartoonni akka ciminaan hojii qonna irratti hin hirmannee kan isaan taasisuudha

- Dubartoonni hojii da'umsaatiif itti gaafatamummaa Qabu

- Dubartoonni karaa hiikaa qabuun omiishaa kudraa fi mudraa irraatti ni hirmaatuu.
- Dubartoonni hojii baayyee hojjatau gahee hoormaataa fi wal hoormaataa bahu dabalatee .dhiirrii garuu karaa hiikaa qabuun dubartootaarraa hojii xiqqaa hojjatu

4. Mateeriyaalii xiixallii koorinyaa

Qophii

Guyyaa 1

Guyyaa 2

Kaalaandaara hojii guyyaa guyyaa

4.1. Tarkaanfii 3. Gahee dhiiraa fi dubartootaa sadarkaa maatii qaban hubachuu fi yeroo isaan hojii irratti fixaan beekuu.

Kaayyoo

Garaagarummaa saalaa fi koorinyaa hubachuu.

Saa'aa

Daqiiqaa 30

Mateeriyaalii: Filippi chaartii, waraqaa, sarartuu, maarkaarii

4.2. Adeemsa raawwii

Adeemsa	Hojiilee																																																
a																																																	
Tarkaanfii 1	Hirmaattootaa dubartii fi dhiiraan gareen addan qooduu.. Gabatee meeshaalee kaalandaaraa hojii guyyaa guyyaa fayyadamuun barreessuu.garee garee irra nama tokko tokko gaafachuun shaakaalaf haala mijeessuu.																																																
Tarkaanfii 2	Hawasa keessaatti guyyaa dhiiraa fi dubartiif baratama ta'e garee gaafachuun akka ibsan godhuu.																																																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Badiyyaatti guyyaa dubartootaa</th> <th colspan="2">Badiyyaatti guyyaa dhiiraa</th> </tr> <tr> <th>Saa'a</th> <th>Hojiilee</th> <th>Saa'a</th> <th>Hojiilee</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>a</td> <td></td> <td>a</td> <td></td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>Ka'anii sa'a Elmuu</td> <td>11</td> <td>Nageenyumma mirkaneeffachuu.</td> </tr> <tr> <td>1</td> <td>Ciree qopheessu</td> <td>12</td> <td>Ka'anii nageenyummaa mirkaneessu.</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Meeshaa Dhiquu</td> <td>(1;30)</td> <td>Ciree nyaachuu.</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Hojii qonnaa hojjachuu</td> <td>2</td> <td>Hojii qooddachu</td> </tr> <tr> <td>6:00</td> <td>Laaqana qopheessu</td> <td>3</td> <td>Hojii Qonnaatti bobba'uu</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>Meeshaa diquu/horii tikisuu/Bishaan waraabuu/Qoraaan guuruu/sa'a elmuu 3</td> <td>7</td> <td>Boqqonnaa laaqanaa</td> </tr> <tr> <td>11</td> <td>Irbaata qopheessu</td> <td>10</td> <td>Hiriyaa wajjin mari'achuu.</td> </tr> <tr> <td>1</td> <td>Horii walitti qabuu/Ijoollee dhiquu</td> <td>1</td> <td>Boqqonnaa irbaataa</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Irbaata</td> <td>4</td> <td>Rafuu</td> </tr> </tbody> </table>	Badiyyaatti guyyaa dubartootaa		Badiyyaatti guyyaa dhiiraa		Saa'a	Hojiilee	Saa'a	Hojiilee	a		a		4	Ka'anii sa'a Elmuu	11	Nageenyumma mirkaneeffachuu.	1	Ciree qopheessu	12	Ka'anii nageenyummaa mirkaneessu.	2	Meeshaa Dhiquu	(1;30)	Ciree nyaachuu.	3	Hojii qonnaa hojjachuu	2	Hojii qooddachu	6:00	Laaqana qopheessu	3	Hojii Qonnaatti bobba'uu	7	Meeshaa diquu/horii tikisuu/Bishaan waraabuu/Qoraaan guuruu/sa'a elmuu 3	7	Boqqonnaa laaqanaa	11	Irbaata qopheessu	10	Hiriyaa wajjin mari'achuu.	1	Horii walitti qabuu/Ijoollee dhiquu	1	Boqqonnaa irbaataa	2	Irbaata	4	Rafuu
Badiyyaatti guyyaa dubartootaa		Badiyyaatti guyyaa dhiiraa																																															
Saa'a	Hojiilee	Saa'a	Hojiilee																																														
a		a																																															
4	Ka'anii sa'a Elmuu	11	Nageenyumma mirkaneeffachuu.																																														
1	Ciree qopheessu	12	Ka'anii nageenyummaa mirkaneessu.																																														
2	Meeshaa Dhiquu	(1;30)	Ciree nyaachuu.																																														
3	Hojii qonnaa hojjachuu	2	Hojii qooddachu																																														
6:00	Laaqana qopheessu	3	Hojii Qonnaatti bobba'uu																																														
7	Meeshaa diquu/horii tikisuu/Bishaan waraabuu/Qoraaan guuruu/sa'a elmuu 3	7	Boqqonnaa laaqanaa																																														
11	Irbaata qopheessu	10	Hiriyaa wajjin mari'achuu.																																														
1	Horii walitti qabuu/Ijoollee dhiquu	1	Boqqonnaa irbaataa																																														
2	Irbaata	4	Rafuu																																														

	3	Meeshaa dhiquu	
	4	Bathing (Bishaan Daakuu.	
	5	Rafuu	

Raawwii dabalata

- Dubartoonni guyyaa guutuu hojjachaa ooluu. Warri dhiiraa garuu yeroo bashannanaa fi boqqonnaa ni qabu
- Dubartoonni yeroo leenjii fi qonnaa hin qaban.

Qabxii Mirkaneeffannaa

- Dubartoonni hojii baay'ee waan hojjataniif leenjii qonnaa fi hojii qonnaa irratti hirmaachuu yeroo dhabuu.
- Dhiirri yeroo muraasa hojii qonnaa irratti dabarsa.
- -Omiishitummaa dabaluuuf yerootti sirnaan fayyadamuun barbaachiisaadha.

5. Mateeriyaa lii xiinxala koorinyaa 3

Qophii

Guyyaa 1

Guyyaa 2

Too'annaa Qabeenyaa fi Dhaqabamummaa

5.1. Tarkaanfii too'annaa qabeenyaa fi dhaqabamummaa

Kaayyoo

Maatii qabeenyaa adda too'atuu fi dhaqqabummaa qabu adda baasuu.

Saa'aa

Daqiiqaa 30

Mateeriyaa lii: filippii chaartii, Waraqaa, Saraartuu, Maarkarii

5.2. Adeemsa raawwii

Adeemsa	Hojilee																																												
Tarkaanfii 1	<p>Gabatee itti aanee jiru filippii chaartii irratti kaasuu.dhaqabamummaa. qabeenyaa fi qabeenyaa too'achuu akka hirmaatoonni hundi arguu danda'anitti dhaqabamumma qabeenyaa fi too'achuu mal akka ta'e ibsa kennuu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Qabeenyii:_ waan tokko ta'e kan qonnan bulan qabuu kan akka lafa,meeshaa,miidhaan Horii Kffn. - Dhaqabamummaa - Carraa qabeenyaatti fayyadamuu qabnuu. Too'achuu:- Humna akkaataa itti fayyadama qabeenyaa murteessuu danda'u.enyuutudhaqabamummaa qaba yoom gurgurata.kff 																																												
Tarkaanfii 2	<p>Dhaqabamummaa qabeenyaa irratti xiyyeeffachuu, miidhaan kudraa fi mudraa baay'ee barbaachiisa ta'e garee gaafachuu gareef kooloomanii gurrachaa irratti barreessuu. Garee gaafachuun laman keessaa isa kamtuu maatiidhaaf qabeenyaa baay'ee barbaachiisaa ta'e tarree dhaqabamummaa qabeenyaa keessaa kan hin jirree fi koolaamii gurracha irratti barreessuu. Koolamaanii gurraachaa too'annaa qabeenyaa sadan irratti garagalchuu.</p> <p>Dhaqabamummaa fi qabeenyaa too'achuu.</p> <p>Dhaqabamummaa fi qabeenyaa too'achuu.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Qabeenyaa/Tajaajila/</th> <th colspan="2">Abboomuu</th> <th colspan="2">Too'annaa</th> </tr> <tr> <th>Dhiiraa</th> <th>Dubartootaa</th> <th>Dhiiraa</th> <th>Dubartootaa</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>lafa</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓ ✓</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Meeshaa Qonna</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓ ✓</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Horii Aannanii</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓ ✓</td> <td>✓</td> </tr> <tr> <td>Lukkuu</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓ ✓</td> </tr> <tr> <td>Leenjii</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓ ✓</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Qabeenyaa/Tajaajila/	Abboomuu		Too'annaa		Dhiiraa	Dubartootaa	Dhiiraa	Dubartootaa	lafa	✓	✓	✓ ✓		Meeshaa Qonna	✓	✓	✓ ✓		Horii Aannanii	✓	✓	✓ ✓	✓	Lukkuu	✓	✓	✓	✓ ✓	Leenjii	✓	✓	✓ ✓											
Qabeenyaa/Tajaajila/	Abboomuu		Too'annaa																																										
	Dhiiraa	Dubartootaa	Dhiiraa	Dubartootaa																																									
lafa	✓	✓	✓ ✓																																										
Meeshaa Qonna	✓	✓	✓ ✓																																										
Horii Aannanii	✓	✓	✓ ✓	✓																																									
Lukkuu	✓	✓	✓	✓ ✓																																									
Leenjii	✓	✓	✓ ✓																																										

Gareen Qabeenyaa sadii murteessuu.Tokko Kudraa fi Mudraa kan qabeenyaa galii argamiisuu danda'uu

Tarkaanfii 3	Hirmaatootaa dhiiraa fi dubartootaa gareen addan qooduu. Tokko tokko gareetiif meeshaalee dhaqabummaa qabeenyaa fi qabeenyaa too'achuu kennu. Garee hunda irra nama tokko tokko gaafachuun shaakaalaaf haala mijeessu
Tarkaanfii 4	Tokkon tokko haala mijeessaa dubartoonni moo dhiiratuu qabeenyaa tarra'ee irratti dhaqabummaa qaba jechuun garee gaaffii gaafachuu. Yoo lachuu dhaqabummaa qaba jedhamee koolaamanii irraa caalaa dhaqabummaa qaba jedhu irratti yeroo lama mallattoo godhuu.kan dhaqabummaa yeroo tokko qabu yeroo tokko mallaattoo ghodhuu.yoo lachuu walqixa dhaqabummaa qabatan tokkon tokko koolamaanii irratti yeroo tokko mallaattoo godhu.
Tarkaanfii 5	Erga dhaqqabummaa qabeenyaa xumuramee boodaa gara qabeenyaa too'achuutti deemuun tokkon tokko haala mijeessaa dhiiraa moo dubartootaatu qabeenyaa tarreeffaman kana too'aachuu danda'a jechuun gaafachuun hanga dhumaa qabeeyaatti addaa baasuu.
Tarkaanfii 6	Gara marii deebi'uun waan tokkon tokko gareen qopheessee irratti marii'achuunm walmadalchiisuun ennu akka sadarkaa maatitti qabeenyaa too'achuuf dhaqabummaa akka qabu ilaaluu.

Qabxii Mirkaneeffannaa

- Dubaartoonni dhaqabummaa carraa beenyaa muraasaa kan qabaniif hanga xiqqoo ta'e kan yoo ta'u, dhiirrii immoo carraa qabeenyaa hunda too'achuu kan qaban ta'u.
- Eenyumtuu dhimma qabeenyaa isaa/ishee hin too'annee irratti murtee kennu hin danda'u
- Qabeenyaa murteessaa ta'an irratti maatii keessaa miseensii muraasiin sosochii/mobilization /too'anna qabeenyaa kan hin gaggeesinee yoo ta'ee dinagdeen miidhamuu danda'a

Qabxii Mirkaneeffannaa

Sadarkaa maatitti qabeenyaa to'achuu dhabuu dubartootaa, dubartoonni qabeenyaa irratti murtee akka hin murteessinee kan godhu ta'u

6. Seenaa dhimma koorinyaatiin walqabatu

6.1. Qonnan bula hubannoo ifa ta'ee qabsiisuuf seenaa dhuga armaan gaditti jiru kun kana yoo ilaalee leenjii koorinyaa irratti yoo hirmaatee bu'aa akkamii argachuu akka danda'u kan hubannoo argatu ta'u.

6.2. Koolaamaanii 1 seenaa Abbaa warraa Qonnan bulaa

Timaatimni kiyyaa gabaaf dhiyaachuuf waan gaheef guyyaa tokko ganama manaa bahee gabaa Timaatimaa qo'achuuf gara gabaa deemee. Yoommu ani gabaa keessaa deemee gabaa qo'adhuu, bittuun /daldalaan mana kiyya dhaqee haati mana tiyyaa Timaatimii akka itti gurgurtu gaafate. Jalqabummarra qabeenya irratti murteessaa aangoo waan hin qabnee fi karoora kiyyas waan hin beekneef eyyamamaa hin taneef.

Qo'annon gabaa ani gaggeesses naaf hin milkooфинne. Sana booda gara manaa deebi'ee waan taatee

guyyaa ta'e hadha mana tiyyaf ibse. Timaatimii kiyyaaf gaba waanan dhabeef na jala waan badaa jiruf bayyeen gaddee.

Qonnan bulaa gaafadhu?

- ✓ Haalichaa akkanaa kana dura beekta?
- ✓ Rakkon kun maaliif akka umame beekta?
- ✓ Rakkoon akkanaa kun yoo umame akkamitti akka hiikatuu beekta?

Koolamaanii 2. Seenaa Hadha warraa qonnan bulaa

Abbaa warraa kiyyaa kan naa ibse, Shunkurtii bu'aa waan qabuuf, lafa qabnu hundaa shunkuritti yaa dhabunu naan jedhee tole jedhe, garuu nan mormee, lafa qabnu hunda miti muraasa dhabu qabanna jedheen. sababiin isaas qonnan bulaan baay'een shunkurtii dhaabuu akka barbaadan dhagayeen turee. kanaafuu yeroo shunkurtin gahuu gatiin isaa akka gadi bu'uu danda'uun dhagaye. Abbaan warraa kiyyaa na dhagayuu hin dandeenye, waan an jedhe didee shunkuritti lafa qabnu hundaa dhabee ,dhuma irratti kisaaraa guddaa keessa galle, muuxannoo kaanaan booda abbaan warraa kiyyaa yeroo facaasaan gahee midhaan akkamii akka facaafinnu na gaafachuu egalee.

Qonnan bulaa gaafadhu? Haalichaa akkana kana kanaan duraa beekta?

- ✓ Rakkoon kun maaliif akka umamee beekta?
- ✓ Rakkoon akkana kun yoo umame akkamitti akka hiikatuu beekta?

7. Waliga'hii waliigalaa guyyaa 1

Qophii

Guyyaa 1

Guyyaa 2

7.1 Tarkaanfii 5 walga'hii waliigalaa

Kaayyoo

Hirmaatoonni guyyaa walga'hii hubachuu isaanii mirkaneeffachuu.

Saa'aa

Daqiiqaa 15

Mateeriyaa

hin barbaachiisuu

7.2. Adeemsa Raaawwii

Adeemsaa	Hojilee
Tarkaanfii 1	Waan leenjii irra baratan garee gaafachuu, Qabxii leenjii barbaachiisaa ta'e shaakaala tokkon tokko hirmaatootaa turaan godhan ilaaluun
Tarkaanfii 2	Yommu karoorri gochaa koorriyaa bira qinda'ee yeroo walga'ii bira itti annuu gareetti himu.
Tarkaanfii 3	Hasawa cufnsaa

8. Maateeriyaalii xiinxaalaa koorinyaa 4 Karoora gochaa hojjachuu.

Qophii

Guyyaa 1

Guyyaa 2

8.2. Tarkaanfii 6. karoora gochaa koorinyaa hojjachuu.

Kaayyoo

Shaakaala yeroo darbee gaggeeffamee fi qabxii marii yaadachuu.

Hojii ulfaataa dubartootaa irra jiru sadarkaa maatitti hirdhiisuuf maatii waajjin karoora gochaa qopheessu.

Saa'aa

Daqiiqaa 15

Saa'aa tokko karoora gochaa qopheessuf

Meeshaa

Filipii chaartii, Waraqa, Saraartuu, Maarkaarii

8.3. Adeemsa raawwii

Adeemsa	Hojiilee						
Tarkaanfii 1	Leenjii hubannoo umuu koorinyaa irratti yeroo lammaafaaf gareen hirmaataniif baga nagayaan dhuftanii. Leenjii darbee irra gareen waan baratan gaafachuu. leenjii darbee irra qabxii barbaachiisaan qabatamuu isaa mirkaneeffachuu. Ammaatti yoo ilaalamuu hirmaatoonni tokko tokko shaakaala darbee irra hubannoo argataniiru.						
Tarkaanfii 2	Kaayyoon shaakaala kana hojii ulfaata sadarkaa maatitti dubartootaa irra jiru kan irra hirdhiisuu ta'u gareef ibsuu. Karoora gochaa dubartootaa irra hojii ulfaataa hirdhiisuu danda'uu irratti mari'achuu.						
Tarkaanfii 3	Meeshaalee shaakaalaa leenjii karoora gochaa gabatee ilaaluun guutuu.						
Kaayyoo	Hojii baayyee hifachiisaa ta'e	Hojii	Yoom	qabeenya	Raawwata	Too'ata	
Dubartootaa irra hojii ulfaata xiqqeessu	Bishaan waraabuu	Sunsumaa foyya'aa bituu	Caamsaa 2021 yeroo omiishnii kudraa fi Mudraa itti gurguramuu	Qarshii Itiyooophiyaa 1000 hojii mana araa keessaatti hojjatamuuf	Tokkon tokko Miseensaa garee	Hojjata Misoomaa fi dursaa garee.	

Hirmaatootaa waa'ee hojii hifachiisaa fi yeroo fixuu gaafadhuu

Hojii humna bayyee fi maallaqaan malee hojjatamuu adda baasuu

Saa'aa mijata murteessu.

Qabxii Mirkaneeffannaa

- Tooftaa karoora gochaa kan dubaartootaa irra bayyinaa hojii hirdhiisuu bafachuu.
- Jijjirama guddaa fiduuf galteen xiqqoo kan barbaachiisuu ta'u.

Karoora gochaa qonnan bulaa itti fufiinsaan hordofuun qonnan bulaan akka jijjirama amala fiduu gahee gudda qaba, Hojjatan Misoomaatii fi ogeessi Aanaa qonnan bulan akka guddinaa agarsiisuu kakasuu fi deeggaruu qabu. Muxannoo gaarii jiru qonnan bulaan akka walii baran godhuu. Akkasumaas bu'awwaan barbaachiisaa ta'an kan leeniii koorinvaa kana irraa argamaan irra barachuu.